

DAVACI : İZMİR BAROSU BAŞKANLIĞI
VEKİLLERİ

DAVALI : İZMİR VALİLİĞİ
VEKİLİ

DAVANIN ÖZETİ : Davacı Baro tarafından, LGBTİ (Lezbiyen, Gay, Biseksüel, Trans ve Intersex) dernekleri, benzeri oluşumlar ve gruplar tarafından "İzmir 13. Onur Haftası" adı altında planlanan toplantı, yürüyüş, basın açıklaması, oturma eylemi, stant/çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş/pankart asma, protesto eylemi, piknik, şenlik, festival vb. eylem/etkinliklerin, kamu düzeni ve milli güvenliğin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, kişi güvenliğinin sağlanması, kişilerin çalışma ve seyahat hürriyetlerinin korunması, olası şiddet ve terör olaylarının önüne geçilmesi amacıyla 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci maddesi ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17'nci maddesi gereğince 27/06/2025 günü saat 00:01'den-29/06/2025 günü saat 23:59'a kadar 3 (üç) gün süre ile açık yerlerde İzmir ili genelinde il sınırları dahilinde yasaklanmasına ilişkin 26/06/2025 tarihinde ilan edilen İzmir Valiliği kararının; İzmir'de 23-29 Haziran 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilmesi planlanan "13.İzmir LGBTİ+Onur Haftası" kapsamındaki etkinliklerin kamuoyuna açık bir biçimde duyurulduğu, söz konusu etkinliklerin barışçıl ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilebilecek faaliyetler olduğu, yasaklama kararına gerekçe olarak sunulan durumların yalnızca soyut varsayımlara dayandığı, herhangi bir somut rapor, analiz yada spesifik bir eyleme dayandırılmadığı, idarelerin bu tarz bir yasağı haklı gösterebilmesi için Anayasanın 13.maddesinde ifade bulan " *demokratik toplum düzeninin gerekleri ve ölçülülük*" ilkesine uygun davranması gerektiği, somut olayda belirtilen hiçbir gerekçe bu anayasal koşulu sağlamadığı "genel ahlak" veya "toplumun bir kesiminin tepkisi" gibi muğlak ve öznelliğe açık kavramlar Anayasa Mahkemesi ve Danıştay içtihatlarında da vurgulandığı üzere, temel hak ve özgürlükleri kısıtlamak için yeterli görülmediği, kamu otoritelerinin barışçıl toplanma hakkını kullanan grupları değil, onlara tehdit oluşturan potansiyel saldırganları engelleme yükümlülüğü bulunduğu, devletin görevinin yalnızca güvenliği sağlamak değil, bu tür etkinliklerin şiddete maruz kalmadan gerçekleştirilmesini de güvence altına almak olduğu, Valiliğin uygulayacağı yasaklamanın Anayasaya, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine, Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarına ve Bölge İdare Mahkemesi kararlarına açıkça aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Dava konusu işlemin 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17'nci ve 19 maddesi ile 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci maddesi hükümleri uyarınca tesis edildiği, hem CİMER üzerinden yapılan başvurular hem de İzmir İl Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nün 26/06/2025 tarihli yazısı ile edinilen istihbari bilgiler sonucunda 13. İzmir Onur Haftası adı altında yapılmak istenilen etkinliklere karşı basına yansıyan ve toplum içerisinde gösterilen tepkiler de göz önünde bulundurularak milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel toplum huzuru ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla dava konusu işlemin tesis edildiği, ayrıca Valilik Makamının 2025 için belirlediği 2911 sayılı Kanun'un 6.maddesi ile ilgili yönetmeliğin 3. maddesinde toplantı yeri ve gösteri yürüyüşü güzergahlarından Konak ilçesi için miting alanının Gündoğdu Meydanı, toplanma alanlarının Cumhuriyet Meydanı ve Alsancak Vapur İskelesi boş alan, gösteri yürüyüşü güzergahlarının ise Cumhuriyet Meydanı Atatürk Caddesini takiben Gündoğdu Meydanı arası olduğu, davaya konu yapılmak istenen etkinliğin ise belirtilen gösteri yürüyüşü güzergahlarında olduğu, dava konusu işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren İzmir 5. İdare Mahkemesi'nce, duruşma için önceden belirlenerek taraflara bildirilen

21/10/2025 tarihinde davacı Baro vekilleri Av.Ceren ŞEN TOSUN ve Av.Dinçer DİKMEN ile davalı idareyi temsilennın geldikleri görölerele açılan duruşmada taraflara usûlüne uygun söz verilip açıklamaları dinlenildikten sonra duruşmaya son verilerek dava dosyası incelenmek suretiyle işin gereği görüldü:

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti **Anayasasının** "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı **17'nci maddesiyle** güvenceye alınan yaşam hakkı ile kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkı, birbiriyle sıkı bağlantıları olan, devredilmez ve vazgeçilmez haklardır. Anayasa Mahkemesinin birçok kararında vurgulandığı üzere bu temel hak, Devlete pozitif ve negatif yükümlülükler yüklemekte olup, Devlet, pozitif bir yükümlülük olarak yetki alanında bulunan tüm bireylerin yaşam hakkını gerek kamusal makamların ve diğer bireylerin, gerek kişinin kendisinin eylemlerinden kaynaklanabilecek müdahalelere karşı koruma yükümlülüğü altındadır.

Öte yandan, Anayasanın "Düşünceyi Açıklama ve Yayma" hürriyeti başlıklı **26'ncı maddesinde** ise: "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak yada vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir. Bu hürriyetlerin kullanılması, milli güvenlik, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir..." hükmüne, "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkı" başlıklı **34'üncü maddesinde**; "Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir." hükmüne yer verilmiştir.

Anayasa'nın 90'ıncı maddesi uyarınca uygun bulunan ve iç hukukun bir parçası halini alan **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin** "Toplantı ve dernek kurma özgürlüğü" başlıklı 11'inci maddesinde; "1. Herkes barışçıl olarak toplanma ve dernek kurma hakkına sahiptir. Bu hak, çıkarlarını korumak amacıyla başkalarıyla birlikte sendikalar kurma ve sendikalara üye olma hakkını da içerir. 2. Bu hakların kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplum içinde ulusal güvenliğin, kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli olanlar dışındaki sınırlamalara tabi tutulamaz. Bu madde, silahlı kuvvetler, kolluk kuvvetleri veya devlet idaresi mensuplarıncı yukarıda anılan haklarını kullanılmasına meşru sınırlamalar getirilmesine engel değildir." hükmü yer almıştır.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının, ifade özgürlüğü ile birlikte çoğulcu demokrasi içindeki yeri ve önemi ile demokratik toplumun temellerinden birisi olduğu tartışılmamaktadır. Çünkü ifade özgürlüğü bireylerin şahsiyetini geliştirmesinin ve sonuçta demokratik toplumun tam olarak oluşmasının temel koşuludur.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ifade özgürlüğünün sadece tarafsız veya saldırgan olmadığı düşünülen fikir ve bilgileri değil, aynı zamanda toplumu rahatsız eden, endişelendiren veya şok eden ifadeleri de koruma altına aldığını, bu koruma demokratik bir toplumun çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekliliği olduğunu kabul etmektedir. Bu bağlamda, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı da bireylerin ortak fikirlerini birlikte savunmak ve başkalarına duyurmak için bir araya gelebilme olanağını korumayı amaçlamakta ve çoğulcu demokrasilerin gelişmesinde zorunlu olan farklı düşüncelerin ortaya çıkması, korunması ve yayılmasını güvence altına almaktadır.

(Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AHİM)

-Urcan ve Diğerleri/TÜRKİYE davası (Başvuru No:23018/04, 23034/04,...)

-Ataman/TÜRKİYE davası (Başvuru No:74552/01),

-Stankov ve diğerleri/BULGARİSTAN davası (Başvuru No:2922/95)

-Aleksyev ve Diğerleri/RUSYA davası (Başvuru No:14988/09) (LGBTİ+ toplantı ve gösterilerinin

yasaklanması ve bu eylemlere ilişkin başvurularının yetkililerce ayrımcı bir şekilde ele alınmasından, ayrıca toplanma özgürlüğünün ihlaline karşı etkili iç hukuk yollarının bulunmamasından şikayetçi olunarak açılmış olan davada; 27/11/2018 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) nin "toplantı ve dernek kurma özgürlüğü" başlıklı 11.maddesi, "etkili başvuru hakkı" başlıklı 13. maddesi ile "ayrımcılık yasağı" başlıklı 14. maddesinin ihlal edildiğine karar verilmiştir.))

2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanun'unun **2'nci maddesinin a) bendinde;** "Toplantı; belirli konular üzerinde halkı aydınlatmak ve bir kamuoyu yaratmak suretiyle o konuyu benimsetmek için gerçek ve tüzelkişiler tarafından bu Kanun çerçevesinde düzenlenen açık ve kapalı yer toplantılarını, b) Gösteri yürüyüşü; belirli konular üzerinde halkı aydınlatmak ve bir kamuoyu yaratmak suretiyle o konuyu benimsetmek için gerçek ve tüzelkişiler tarafından bu Kanun çerçevesinde düzenlenen yürüyüşleri,...ifade eder." hükmüne, "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı" başlıklı **3'üncü maddesinde;** "Herkes, önceden izin almaksızın, bu Kanun hükümlerine göre silahsız ve saldırısız olarak kanunların suç saymadığı belirli amaçlarla toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir." hükmüne, " Bildirim Verilmesi" başlıklı **10'uncu maddesinde;** "Toplantı yapılabilmesi için, düzenleme kurulu üyelerinin tamamının imzalayacakları bir bildirim, toplantının yapılmasından en az kırksekiz saat önce ve çalışma saatleri içinde, toplantının yapılacağı yerin bağlı bulunduğu valilik veya kaymakamlığa verilir..."hükmüne, "Toplantının ertelenmesi veya bazı hallerde yasaklanması" başlıklı **17'nci maddesinde;** "Bölge valisi, vali veya kaymakam, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla belirli bir toplantıyı bir ayı aşmamak üzere erteleyebilir veya **suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlike mevcut olması hâlinde yasaklayabilir.**", "Gösteri yürüyüşlerinde uygulanacak hükümler" başlıklı **20'nci maddesinde;** "Gösteri yürüyüşlerinin şekil ve şartları ile ertelenmesi veya yasaklanması hakkında da bu Kanunun 3 üncü ve 4 üncü bölümlerindeki hükümler uygulanır. Şehir ve kasaba içindeki genel yollar üzerinde yapılacak yürüyüşlere ait bildirimlerde, 6 ncı madde gereğince ilan olunan yol ve yönle uyulmak şartıyla, yürüyüşe geçmek için seçilecek toplanma yeri ile izlenecek yol ve dağılma yerinin belirtilmesi zorunludur." hükmüne yer verilmiştir.

Diğer yandan, 5442 sayılı İl İdaresi Kanun'unun **11/C maddesinde;** " İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindendir. Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır. Bu hususta alınan ve ilan olunan karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66 ncı madde hükmü uygulanır." kuralına yer verilmiştir.

Öte yandan, 2911 sayılı Kanuna dayanılarak hazırlanan ve 8.8.1985 tarihli, 18836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan "Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun Uygulanmasına Dair **Yönetmelik**"in **23'üncü maddesinde** ise "Vali veya kaymakam; a) Milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla, b) Olağanüstü hal, sıkıyönetim, seferberlik veya savaş ilanı halinde, c) Düzenlenen toplantıya ait yasaklama ve erteleme kararının düzenleme kurulu başkanlığına tebliği imkanı bulunmaması halinde, d)Düzenleme kurulu başkan ve üyelerinin tamamının veya başkan dahil en az yedisinin toplantı yerinde hazır bulunmadıklarının tespiti veya toplantı yerine gelmeyeceklerinin kesin olarak anlaşılması durumunda, gerektiğinde, alındı belgesi verilmiş olsa dahi, toplantı başlama saatinden geriye doğru 24 saatlik zaman içerisinde, tebligat şartı aranmaksızın, belirli bir toplantıyı bir ayı aşmamak üzere erteleyebilir veya suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlike mevcut olması halinde yasaklayabilir." denilmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; LGBTİ (Lezbiyen, Gay, Biseksüel, Trans ve İntersex) dernekleri, benzeri oluşumlar ve gruplar tarafından "İzmir 13. Onur Haftası" adı altında planlanan toplantı, yürüyüş, basın açıklaması, oturma eylemi, stant/çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş/pankart asma, protesto eylemi, piknik, şenlik, festival vb. eylem/etkinliklerin, kamu düzeni ve milli güvenliğin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, kişi güvenliğinin sağlanması, kişilerin çalışma ve seyahat hürriyetlerinin korunması, olası şiddet ve terör olaylarının önüne geçilmesi amacıyla 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci maddesi ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17'nci maddesi gereğince 27/06/2025 günü saat 00:01'den-29/06/2025 günü saat 23:59'a kadar 3 (üç) gün süre ile açık yerlerde İzmir ili genelinde il sınırları dahilinde yasaklanmasına ilişkin 26/06/2025 tarihinde ilan edilen

İzmir Valiliği kararının tesisi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu işlemin 2911 sayılı Kanunun 17'nci maddesi uyarınca açık hava toplantısının yasaklanması niteliğinde olduğu tartışmasızdır.

Barışçıl toplantı ve gösteri yürüyüş hakkının, demokratik bir toplumda ifadenin açıklanma yöntemlerinden biri olarak korunması gereken vazgeçilmez haklardan biri olduğu tartışılmazdır.

Ancak bu hak kullandırılırken Devletin, kamunun güvenliği ile toplantı ve gösteri özgürlüklerinin kullanılması arasında ölçülü bir denge kurması gerektiği de tabiidir.

Toplumun cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim bakımından farklılaşmış bir kesiminin maruz kaldığı nefret, ayrımcılık, ve şiddete karşı toplumda duyarlılık ve farkındalık yaratmaya yönelik olduğu görülen "Onur Haftası" çoğulculuğa ve barış içinde bir arada yaşamaya katkı sağlayacağı için demokratik toplumda korunması gereken bir temel hak ve hürriyet kullanımıdır.

Kişilerin maddi ve manevi varlığını koruma hakkının Devlete yüklediği yükümlülük, yetki alanında bulunan tüm bireylerin yaşam hakkını gerek kamusal makamların ve diğer bireylerin, gerek kişinin kendisinin eylemlerinden kaynaklanabilecek müdahalelere karşı koruma biçimindeki pozitif yükümlük gereğidir.

Genel güvenlik, asayiş ve kamu düzeninin korunması, şiddet olaylarının yaygınlaşmasının önlenmesi, suç işleneceğine dair yakın ve açık bir tehlikenin mevcut olması, suç işleneceğine dair açık, somut ve yakın bir tehlike bulunduğu ortaya konulması halinde, bireylerin ortak fikirlerini birlikte savunmak ve başkalarına duyurmak için bir araya gelebilme olanağını korumayı amaçlayan ve çoğulcu demokrasilerin gelişmesinde zorunlu olan farklı düşüncelerin ortaya çıkmasını, korunması ve yayılmasını güvence altına alan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasının engellenmesi olanaklı olmakla birlikte bir toplantının ve gösteri yürüyüşünün yapılmasının yasaklanması ancak toplantının ve gösteri yürüyüşünün düzenlenmesi halinde suç işleneceğine dair açık, somut ve yakın bir tehlike bulunması halinde mümkündür.

Davalı idarece, düzenlenen etkinliklerin toplumun bazı kesimlerini rahatsız edebileceği provakasyona, saldırı veya tepkiye sebep olacağı ileri sürülmekte ise de Devletin toplanma özgürlüğünün kullanılmasını sağlamak için gereken önlemleri alma yükümlülüğü bulunmaktadır.

Bu haliyle, davalı idare tarafından suç işleneceğine dair açık, somut ve yakın bir tehlike ortaya konulmadan, bazı kesimler tarafından tepki gösterilebileceği ve provakasyonlara neden olabileceği ileri sürülen "Onur Haftası"nı düzenlemek isteyenlerin savundukları ve başkalarına duyurmak istedikleri ortak fikirlerine karşıt olanların kimi soyut yakınmaları ve olası tepkilerin eyleme dönüşeceği varsayımına dayanılarak, düzenlenmek istenilen toplantı ve gösteri yürüyüşünü ve etkinliklerini (Onur Haftası) yasaklamaya, bu hakkın kullanımını engellemeye yönelik dava konusu işlemde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 11'inci maddesine, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına ve yukarıda bahsedilen mevzuata uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim, İzmir Bölge İdare Mahkemesi Altıncı İdari Dava Dairesinin 13/06/2023 gün ve E:2023/693, K:2023/1455 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle,

-Dava konusu işlemin iptaline,

-Aşağıda dökümü yapılan 2.498,20-TL yargılama gideri ile karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı işler için belirlenen 36.000,00-TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya verilmesine,

-Artan posta gider avansının istemi halinde hemen, aksi halde kararın kesinleşmesinden sonra re'sen davacıya iadesine,

-Kararın taraflara tebliğine,

-Kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren (30) gün içerisinde İzmir Bölge İdare Mahkemesine istinaf yolu açık olmak üzere,

31/10/2025 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

